

5. Гелетуха Г. Г. Аналіз енергетичних стратегій країн ЄС та світу і ролі в них відновлюваних джерел енергії / Г. Г. Гелетуха, Т. А. Железна, А. К. Праховнік // Аналітична записка Біоенергетичної асоціації України. – 2015. – № 13. – 35 с.

УДК 336.14

Мискін Ю. І., Мискіна О. О.,
Університет державної фіскальної служби України

ФІСКАЛЬНО-РЕГУЛЯТОРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ: ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ

Сам термін «потенціал» походить від латинського «*potentia*» і дослівно означає приховані можливості (потужність). Проте, його використання у різних галузях наукових знань на сьогоднішній день дещо розширило семантику даного терміну.

Так, енциклопедичні видання акцентують увагу на можливості трактування потенціалу як наявних [1, с. 775] та прихованих можливостей [2, с. 341]. У наукових колах термін «потенціал» вченими також визначається через три можливі форми прояву: як можливостей, як ресурсу та як здатності.

Найбільш комплексно підійшли до осмислення сутності терміну «потенціал» Педченко Н. С. та Стрілець В. Ю., які, досліджуючи бюджетний потенціал, запропонували його розглядати у трьох формах прояву: як можливостей, як ресурсу та як здатності. При цьому проблему структуризації потенціалоутворюючих складових «ресурси-можливості-здатності» науковці пропонують вирішити «за рахунок виокремлення поняття «властивість». Так, важливість ресурсної складової полягає у властивості бюджету акумулювати та оптимізувати максимальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення потреб регіону; можливість визначає властивість бюджету адаптувати діючий механізм формування доходів до наявних зовнішніх та внутрішніх сприятливих умов; здатність є властивістю реалізовувати якості бюджетних інститутів (установ) до формування бюджету» [3, с. 16].

Нами вважається, що у співвідношенні «властивість – форми прояву» першопричинами є форми прояву потенціалу. Адже, властивість – це «якість, ознака, характерні для кого-, чого-небудь» [4]. А якість та ознаки потенціалу є похідними від його сутності та природи.

Нами вважається, що обґрунтування форм прояву потенціалу доцільно наглядно відобразити через призму управлінського підходу (дослідження об'єкту у контексті управлінської діяльності).

Відтак, будь-який управлінський процес характеризується наявністю об'єкта управління, який має свою внутрішню структуру та існує в конкретних умовах зовнішнього середовища, суб'єкта управління та безпосередньо управлінського впливу, який проявляється в динаміці.

Так, з позиції внутрішнього статико-структурного підходу потенціал проявляється як сукупність ресурсів. У контексті впливу зовнішнього середовища на об'єкт управління, потенціал проявляється як умови («обставини, особливості реальної дійсності, при яких відбувається чи здійснюється що-небудь» [5]). З позиції процесно-динамічного підходу, який характеризує природу дії управлінського впливу на об'єкт управління, потенціал проявляється як можливість. Як здатність потенціал розглядається через призму його осмислення як однієї з ключових характеристик суб'єктів управління.

Таким чином, потенціал має чотири форми прояву: як сукупності ресурсів, як зовнішніх умов, як можливостей та як здатності. А саме поняття «потенціал» варто трактувати як гносеологічну характеристику об'єкта, процесу чи явища, яка проявляється через конгломерат ресурсів, умов, можливостей та здатності.

Говорячи про потенціал бюджетної політики, вважаємо за доцільне: по-перше, акцентування уваги на її фіскально-регуляторній функції, а по-друге, осмислення його природи через форми прояву потенціалу як такого.

Узагальнюючи результати дослідження зазначимо, що з метою осмислення бюджетної політики, вважаємо за необхідне використання терміну «фіскально-регуляторний потенціал бюджетної політики», під яким розуміється гносеологічно-функціональна характеристика бюджетної політики, яка проявляється через конгломерат: ресурсів бюджетного механізму; умов, в яких формується та реалізується бюджетна політика; можливостей у контексті реальності досягнення поставленої мети через дію управлінського впливу; а також здатності суб'єктів формування та реалізації бюджетної політики до ефективної управлінської діяльності.

Подальші наукові дослідження у межах окресленої проблематики варто зосередити на ідентифікації принципів формування фіскально-регуляторного потенціалу бюджетної політики.

Література

1. Словник іншомовних слів : 23 000 слів та термінологічних словосполучень / [уклад. Л. О. Пустовійт та ін.]. – К. : Довіра, 2002. – 1018 с.
2. Сліпушко О. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові. Правопис. Граматика / О. Сліпушко. – К. : Криниця, 1999. – 507 с.
3. Педченко Н. С. Бюджетний потенціал регіону: оцінка та перспективи розвитку : монографія / Н. С. Педченко, В. Ю. Стрілець. – Полтава : ПУЕТ, 2014. – 220 с.

4. Словник української мови : в 11 томах [Електронний ресурс]. – Том 1, 1970. – Стор. 703. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/vlastyvistj>

5. Словник української мови : в 11 томах [Електронний ресурс]. – Том 10, 1979. – Стор. 441. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/umova>

УДК 332.2

Мороз В. В.,

Тернопільський національний економічний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Глобалізація економічних процесів, поглиблення міжнародного розподілу праці, формування світових товарних і фінансових ринків, інтегрування національної економіки у світову економічну систему зумовлюють суттєве зростання ролі земельних відносин, а відтак підвищують значення властивих державі функцій з їх фінансового регулювання. Земельні відносини в різних системах моделювання розвитку людства, як показує практика взаємодій економічних суб'єктів, завжди потребували й потребуватимуть фінансового регулювання. Цей принцип покладено в основу формування організованих ринкових економік інноваційного спрямування. Регулювання як загально-економічний інститут, уособлює сукупність важелів державного і ринково-конкурентного впливу на соціально-економічні процеси у суспільстві [1, с. 9].

Під сутністю фінансового регулювання, зазвичай, розуміють певну сукупність важелів фінансового характеру щодо впливу на діяльність суб'єктів господарювання, у тому числі й в аграрному секторі [2, с. 118]. Таке узагальнене визначення фінансового регулювання пов'язане з тим, що відповідне регулювання розглядається як підсистема фінансового механізму, де створюється цілий набір фінансових інструментів, за допомогою яких і здійснюється вплив на систему земельних відносин [3, с. 110]. При цьому відповідно до різновидів та цілей діяльності окремих суб'єктів господарювання, характеру й розміру впливу можуть застосовуватися різні важелі.

Слід зазначити, що фінансове регулювання не розглядається як окрема категорія і відноситься до складових фінансового механізму. При цьому, різні дослідники виділяють й різні ролі фінансового регулювання у структурі фінансового механізму. Так, Благун І. Г., Сорока Р. С. та Слейко І. В. відносять фінансове регулювання до функціональних елементів управління фінансами поряд із фінансовою інформацією, плануванням, оперативним управлінням та контролем. У свою чергу, Базилевич В. Д. та Баластрик Л. О. розглядають